

Sygn. akt VU 5136/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku Zespół Szkół (...) w O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT.

o zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania Zespołu Szkół (...) w O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT.

z dnia 15 kwietnia 2014 roku

1. **oddala odwołanie**

2. **„nie obciąża Zespołu Szkół (...) w O. obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT.**

Sygn. akt VU 5136/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 kwietnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że zadłużenie Zespołu Szkół (...) w O. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy oraz odsetek od tych składek liczonych na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 1.148.200,40zł., w tym

- z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od grudnia 2003r. do grudnia 2006r.- 438.129,26zł. oraz z tytułu odsetek za zwłokę 465.399zł.,

- z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2003r. do grudnia 2006r.-84.452,25zł. oraz z tytułu odsetek za zwłokę 89.588zł.;

- z tytułu składek na Fundusz Pracy za okres od lipca 2003r. do grudnia 2006r. – 33.778,89zł. oraz z tytułu odsetek za zwłokę 36.853zł.;

W odwołaniach wniesionych od powyższych decyzji skarżący wniósł o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że Zespół Szkół (...) w O. nie jest dłużnikiem ZUS z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

W 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przeprowadził w Zespole Szkół (...) w O. kontrolę dotyczącą składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za okres od grudnia 2003r. do grudnia 2006r. oraz Fundusz Pracy za okres od lipca 2003r. do grudnia 2006r.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że Zespół Szkół (...) w O. jako płatnik składek nie potrzącał pracownikom i nie odprowadzał do ZUS składek od dodatku stażowego na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za okres od grudnia 2003r. do grudnia 2006r. oraz Fundusz Pracy za okres od lipca 2003r. do grudnia 2006r. (okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 18 grudnia 2013r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT.. ustalił dla płatnika składek Zespołu Szkół (...) w O. kwotę należnych składek na Fundusz Pracy za okres od września 2002r. do czerwca 2012r. Decyzja została doręczona płatnikowi w dniu 19 grudnia 2013r. Płatnik nie wniósł od niej odwołania.

(dowód: decyzja nr (...) z dnia 18 grudnia 2013r.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wydał w stosunku do pracowników skarżącego indywidualne decyzje stwierdzające wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy. W decyzjach tych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT. doliczył do podstawy wymiaru składek wypłacony pracownikom dodatek stażowy za okresy, w których nie pobierali zasiłku chorobowego.

Decyzje zostały doręczone pracownikom oraz Zespołowi Szkół (...) w O.. Nikt nie wniósł od nich odwołania. Wszystkie decyzje są prawomocne.

(dowód: decyzje ustalające podstawy wymiaru składek)

W okresie od dnia 1 stycznia 2000r. do dnia 31 grudnia 2005r. obowiązywał u płatnika Regulamin określający wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz niektóre inne składniki wynagrodzenia, a także wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania i wypłacania dodatku mieszkaniowego uchwalony uchwałą nr (...)z dnia 28 września 2000r. Rady Miejskiej w O.. Regulamin ten nie regulował kwestii dodatku stażowego.

Dyrektor szkoły został upoważniony na podstawie §14 Regulaminu z dnia 28 września 2000r. do opracowania regulaminu wynagradzania nauczycieli zawierającego szczegółowe zasady, tryb i kryteria przyznawania dodatków motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy w porozumieniu ze związkami zawodowymi i po zasięgnięciu opinii Rady Szkoły.

(dowód: uchwała – k. 66 akt, regulamin – k. 67-71 akt)

Na Plenarnym Posiedzeniu Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół (...) w O. w dniu 23 stycznia 2001r. podjęto uchwałę o wprowadzeniu zmian w Regulaminie wynagradzania w zakresie dodatku motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy oraz dodatku stażowego. Zmiana dotyczyła kryteriów przyznawania dodatku za warunki pracy, uchwalono że dodatek stażowy przyznaje się nauczycielowi zgodnie z art. 33 ust 1 ustawy Karta Nauczyciela oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 1997r. jako składnik poza ZUS.

(dowód: protokół z Plenarnego Posiedzenia Rady Pedagogicznej – k. 41-42 akt)

Zarządzeniem nr (...) z dnia 31 maja 2001r. Dyrektor Zespołu Szkół (...) w O. na podstawie uchwały Rady Miejskiej w O. nr (...) oraz uchwały Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół (...) w O. z dnia 23 stycznia 2001r. w uzgodnieniu ze związkami zawodowymi ustalił z dniem 1 czerwca 2001r. Regulamin wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w Zespole Szkół (...) w O..

W Regulaminie w § 6 uregulowano kwestie dodatku za warunki pracy. W myśl ustępu 4 § 6 Regulaminu nauczycielowi przysługiwał dodatek za wysługę lat w wysokości i na zasadach określonych w art. 33 ust 1 Karta Nauczyciela oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 1997r. jako składnik poza ZUS. Dodatek za wysługę lat przysługiwał za okres urlopu dla poratowania zdrowia oraz za dni, za które nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Dodatek ten przysługiwał również za dni nieobecności w pracy z powodu niezdolności do pracy wskutek choroby bądź konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny, za które nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego (§ 6 ustęp 7 Regulaminu).

(dowód: zarządzenie nr (...)– k. 117, regulamin – k. 119 akt)

Zarządzeniem nr (...) z dnia 31 maja 2001r. Dyrektor Zespołu Szkół (...) w O. na podstawie art. 77² k.p. w zw. z art. 3 k.p. oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000r. w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U nr 61 poz. 78 z 2000r.) ustalił w uzgodnieniu ze związkami zawodowymi z dniem 1 czerwca 2001r. Regulamin wynagradzania pracowników zatrudnionych w Zespole Szkół (...) w O.. Regulamin ten obowiązywał do dnia 31 lipca 2009r.

W Regulaminie w § 8 uregulowano kwestie dodatku za wieloletnią pracę. Dodatek za wysługę lat przysługiwał pracownikowi za dni, za które otrzymywał wynagrodzenie. Dodatek ten przysługiwał również za dni nieobecności w pracy z powodu niezdolności do pracy wskutek choroby bądź konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny, za które nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego. Dodatek stażowy nie stanowił podstawy do naliczania składek ZUS (§ 8 ustęp 6 Regulaminu).

(dowód: zarządzenie nr (...) – k. 120, regulamin – 121 odwrót – 122 akt, zarządzenie nr (...) – k. 128 akt)

W okresie od dnia 1 stycznia 2006r. do 31 grudnia 2006r. u płatnika obowiązywał Regulamin określający wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz niektóre inne składniki wynagrodzenia, a także wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania i wypłacania dodatku mieszkaniowego uchwalony uchwałą nr(...)z dnia 31 marca 2006r. r. Rady Miejskiej w O..

Zgodnie z § 2 Regulaminu nauczycielowi przysługiwał dodatek za wysługę lat w wysokości i na zasadach określonych w art. 33 ustęp 1 Karty Nauczyciela. Szczegółowe zasady zaliczania okresów zatrudnienia do stażu pracy, będącego podstawą ustalenia stawki dodatku stażowego określał § 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 maja 2000r. w sprawie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli. W myśl § 2 ustęp 4 dodatek za wysługę lat przysługiwał za okres urlopu dla poratowania zdrowia oraz za dni, za które nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Dodatek ten przysługiwał również za dni nieobecności w pracy z powodu niezdolności do pracy wskutek choroby bądź konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny, za które nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego.

(dowód: regulamin z dnia 31 marca 2006r. – k. 83-84 akt)

Od czerwca 2001r., także w całym spornym okresie, Zespół Szkół (...) w O. nie odprowadzał składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy od wypłacanego nauczycielom i pozostałym pracownikom dodatku stażowego. Dodatek stażowy był wypłacany nauczycielom i pozostałym pracownikom również w okresie pobierania zasiłku chorobowego (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W będącej przedmiotem osądu sprawie skarżący nie kwestionował wysokości zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy. Spór sprowadzał się do ustalenia, czy wypłacony w spornym okresie czasu przez pracodawcę pracownikom dodatek za wysługę lat tzw. dodatek stażowy stanowił przychód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy.

Pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym tj. z mocy art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm. - dalej „ustawa systemowa”) ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu oraz z mocy art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 w/ w ustawy ubezpieczeniu chorobowemu i wypadkowemu, a także ubezpieczeniu zdrowotnemu z mocy art. 66 ust. 1 pkt 1 a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity- Dz. U. z 2008 roku, Nr 164, poz. 1027 ze zm.).

Płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne w stosunku do pracowników jest ich pracodawca (art. 4 pkt 2a ustawy systemowej)

Pracownicy podlegają z mocy art. 104 ust 1 pkt 1a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U z 2008r. nr 69 poz.415) obowiązkowym składkom na Fundusz Pracy. Należne składki na Fundusz Pracy są zobowiązani obliczyć i rozliczyć za nich pracodawcy, a zatem to oni są płatnikami składek. Obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, są ustalone od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.), wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, w przypadku osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. Nr 200, poz. 1679), co najmniej wynagrodzenie, o którym mowa w tym przepisie.

Do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne (art. 32 ustawy systemowej).

Należy zauważyć, że organ rentowy w ramach art. 41 ust. 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest uprawniony do kwestionowania wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składki, jeżeli okoliczności sprawy wskazują na to, że nie są one zgodne stanem faktycznym.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm. - dalej „ustawa systemowa”), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód o jakim mowa w art. 4 pkt 9 i pkt 10 tej ustawy. Stosownie do powołanego wyżej punktu 9 art. 4 ustawy - użyte w ustawie określenie przychód oznacza przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy. Zgodnie zaś z art. 81 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób.

W świetle art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U.2012.361.j.t.) za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się

wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za nie wykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Treść art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie pozostawia żadnych wątpliwości, że dodatek za wysługę lat, który pracownicy płatnika uzyskali w latach 2003 - 2006, stanowi przychód tych pracowników.

Niektóre przychody są zwolnione z podstawy wymiaru składek. Enumeratywny katalog przychodów, które nie stanowią podstawy wymiaru składek zawiera rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. z 1998 r. Nr 161, poz. 1106 ze zm.).

Z tego wynika, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi wypłacone im w danym miesiącu kalendarzowym wynagrodzenie wraz z tymi składnikami i świadczeniami, które z mocy § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie są wyłączone z podstawy wymiaru składek.

W myśl § 2 pkt 24 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. z podstawy wymiaru składek wyłączone są składniki wynagrodzenia, do których pracownik ma prawo w okresie pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, w myśl postanowień układów zbiorowych pracy lub przepisów o wynagradzaniu, jeżeli są one wypłacane za okres pobierania tego wynagrodzenia lub zasiłku.

Skarżący podniósł, że zgodnie z obowiązującymi u niego w spornym okresie regulaminami wynagradzania jego pracownicy zachowywali prawo do pobierania dodatku za wysługę lat (dodatku stażowego) także w okresie pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłku chorobowego, opiekuńczego. Dodatek ten przysługiwał bowiem za dni nieobecności w pracy z powodu niezdolności do pracy wskutek choroby bądź konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny, za które nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego. Zdaniem skarżącego wypłacanie pracownikom dodatku stażowego w okresie pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłku chorobowego, opiekuńczego oznacza, że składnik ten był całkowicie wyłączony z podstawy wymiaru składek. Tymczasem organ rentowy wyłączył dodatek stażowy z podstawy wymiaru składek jedynie w okresie pobierania przez pracowników wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłku chorobowego, opiekuńczego.

Sąd podziela pogląd organu rentowego dotyczący zaliczenia do podstawy wymiaru składek dodatku stażowego. Należy przypomnieć, że pracodawca wypłacał dodatek stażowy pracownikom w przysługującej im wysokości bez względu na to, czy pracę świadczyli, czy też jej nie wykonywali z uwagi na niezdolność do pracy bądź sprawowanie opieki nad chorym członkiem rodziny. A zatem w przypadku niezdolności do pracy czy też sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny pracownik otrzymywał dodatek stażowy w pełnej, przysługującej mu wysokości. Zaliczenie tego dodatku do podstawy wymiaru składki w okresie pobierania przez pracownika wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy lub zasiłku chorobowego, opiekuńczego doprowadziłoby do tego, że ten sam składnik wynagrodzenia (dodatek stażowy) zostałby pracownikowi wypłacony podwójnie: raz - w pełnej wysokości przez pracodawcę na podstawie regulaminu wynagradzania (jako składnik wynagrodzenia sensu stricte) oraz drugi raz jako składnik wynagrodzenia uwzględniony w podstawie wymiaru wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłku chorobowego, opiekuńczego. Takiej i tylko takiej sytuacji zapobiega właśnie treść §2 pkt 24 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. Jeśli zatem przepisy jednoznacznie wskazują, że w okresie pobierania zasiłku chorobowego pracownik zachowuje prawo do określonego składnika wynagrodzenia, to składnik ten nie może być uwzględniony w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego, ale poza tym wyjątkiem składnik ten (dodatek stażowy) stanowi podstawę wymiaru składek (podobnie por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia

2007r. w sprawie I UK 312/06). A contrario jeżeli pracownik nie ma prawa do wypłaty dodatku stażowego w okresie niezdolności do pracy, to wypłacony dodatek stażowy jest wliczany do podstawy wymiaru zasiłku. W żadnym wypadku z treści tego przepisu nie można wnioskować, jak chce skarżący, iż wynikające z regulaminu wynagradzania prawo pracownika do dodatku stażowego w okresie niezdolności do pracy wyłącza ten składnik z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne także w okresie świadczenia pracy. Przepisy o wyłączeniu z podstawy wymiaru składek pewnych przychodów mają charakter wyjątku, co oznacza że należy je interpretować wąsko. Brak jakiegokolwiek uzasadnienia dla prezentowanej przez skarżącego wersji wyłączenia z podstawy wymiaru składek dodatku stażowego w okresach zdolności pracownika do pracy.

W szczególności za taką wykładnią nie przemawia treść art. 41 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jak imputuje skarżący. Wręcz przeciwnie przepis ten dotyczy ustalania podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i jako taki winien być interpretowany łącznie z §2 pkt 24 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. , co tylko wzmacnia zaprezentowaną wyżej wykładnię §2 pkt 24 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r.

W myśl art. 41 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie, przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się składników wynagrodzenia, jeżeli postanowienia układów zbiorowych pracy lub przepisy o wynagradzaniu nie przewidują zmniejszenia ich za okres pobierania zasiłku. Przede wszystkim należy zauważyć, że zgodnie z tym przepisem wyłączenie dodatku stażowego z podstawy wymiaru dotyczy podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, a nie podstawy wymiaru składek jako takich. Poza tym wbrew stanowisku prezentowanemu przez skarżącego wyłączenie to nie ma charakteru ogólnego. Nie zawsze zatem dodatek stażowy będzie wyłączony z podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, a tylko wówczas gdy w myśl wewnętrznych przepisów obowiązujących u danego pracodawcy pracownik zachowuje prawo pobierania tego składnika wynagrodzenia w okresie niezdolności do pracy. Innymi słowy, do podstawy wymiaru zasiłku (decydującej o wysokości zasiłku wypłacanego choremu pracownikowi) nie wlicza się tych składników wynagrodzenia, co do których układ albo przepisy o wynagradzaniu milczą (nie zawierają postanowień) w kwestii ich zmniejszenia w okresie pobierania zasiłku. Tym samym, aby określony składnik wynagrodzenia został wliczony do podstawy zasiłku, układ albo przepisy o wynagradzaniu muszą zawierać *expressis verbis* wyrażone postanowienie, że składnik ten nie zostanie pracownikowi wypłacony (a ściślej - zostanie „zmniejszony”) w okresie pobierania zasiłku. Jeżeli natomiast taki składnik (dodatek stażowy) jest wypłacany pracownikowi także w okresie pobierania zasiłku, to składnik ten nie będzie stanowił podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, ale będzie stanowił podstawę wymiaru składek w ogóle, gdyż wyłącznie z podstawy wymiaru składek przewidziane w §2 pkt 24 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. nie dotyczy składników wynagrodzenia wypłacanych w okresie zdolności pracownika do pracy.

W wyroku z dnia 6 listopada 2008r. w sprawie I UK 92/08 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że do podstawy wymiaru zasiłku nie wlicza się tylko tych składników wynagrodzenia, do których pracownik ma prawo w myśl postanowień układu zbiorowego albo przepisy o wynagradzaniu, z zastrzeżeniem, że składniki te są wypłacane za okres pobierania tego zasiłku. Wynika to z funkcji, jaką pełni zasiłek chorobowy, macierzyński, opiekuńczy, którego zasadniczym celem jest zapewnienie pracownikowi środków finansowych, jakie by uzyskał gdyby byłby zdolny do świadczenia pracy, a tym samym zasiłki te mają za zadanie zastępować uzyskiwane wcześniej wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne ze stosunku pracy i są przyznawane w miejsce tych wypłat, które nie są wypłacane w okresie wypłaty zasiłku.

Należy więc przyjąć, że wyłączenie składników wynagrodzenia z podstawy wymiaru składki wynikające z § 2 pkt 24 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) dotyczy jedynie tych składników, do których pracownik ma prawo w okresie pobierania zasiłku i tylko za ten okres.

Taka wykładnia przepisu znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Między innymi w wyroku z 6 września 2006 r. (sygn. akt III UK 48/06, OSNP nr 17-18/2007, poz. 258) Sąd Najwyższy mając na uwadze fakt, że art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej nie jest precyzyjny i może budzić wątpliwości przy jego stosowaniu przesądził, że chodzi w

nim nie tyle o „zmniejszenie” składnika wynagrodzenia, ile o pozbawienie pracownika uprawnień do jego wypłacania w okresie pobierania zasiłku, kompensowane wliczeniem tego składnika do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego. Tym samym uznał, że do podstawy wymiaru zasiłku nie wlicza się tylko tych składników wynagrodzenia, do których pracownik ma prawo w myśl postanowień układu zbiorowego albo przepisy o wynagradzaniu, z zastrzeżeniem, że składniki te są wypłacane za okres pobierania tego zasiłku. Podobnie Sąd Najwyższy orzekł w wyroku z 19 września 2007 r., III UK 30/07, niepublikowany; w wyroku z 6 lipca 2005 r., III UK 76/05, PiZS nr 11/2007, s. 39; w wyroku z 19 października 2006 r., III UK 89/06, OSNP nr 23-24/2007, poz. 358. Wynika stąd, że jeśli układ albo regulamin wynagradzania *expressis verbis* stanowi, iż w okresie pobierania zasiłku chorobowego pracownik zachowuje prawo do określonego składnika wynagrodzenia i składnik ten jest wypłacany, to nie jest on wliczany w okresie pobierania zasiłku chorobowego do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe (czyli od kwoty tego składnika nie jest uiszczana składka). A *contrario*, jeśli układ albo regulamin wynagradzania stanowi, że w okresie pobierania zasiłku chorobowego pracownik nie zachowuje prawa do określonego składnika wynagrodzenia, albo - co bardzo istotne - nie regulują tej kwestii (również wtedy, gdy regulamin nie istnieje, bo pracodawca nie miał obowiązku go tworzyć - art. 77⁽²⁾ § 1 k.p.), to oznacza to, iż składnik taki nie jest wypłacany w okresie pobierania zasiłku chorobowego, jest natomiast wliczany do podstawy wymiaru składek.

Postanowienia obowiązującego w spornym okresie regulaminu wynagradzania u płatnika wyłączające z podstawy wymiaru składek dodatek stażowy, jako sprzeczne z w/w przepisami prawa, należy uznać na podstawie art. 58 k.c. za nieważne.

Wypłacany przez pracodawcę dodatek stażowy jako składnik wynagrodzenia stanowił przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, który to przychód stanowi podstawę wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. 1998 r. Nr 161, poz. 1106 ze zm.). Nie zachodzi tu przeto wyłączenie przewidziane w § 2 ust. 1 pkt 24 wymienionego rozporządzenia.

Zasadnie zatem organ rentowy powiększył podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy o wypłacone pracownikom skarżącemu dodatki stażowe.

Należności z tytułu składek za okres od 2003r. do 2006r. – zgodnie z art. 24 ust 4 ustawy systemowej w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2003r. do 31 grudnia 2011r. - przedawniają się po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Nie mniej w przypadku wydania przez organ rentowy decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna (art. 24 ust 5f ustawy systemowej).

W przedmiotowej sprawie bieg terminu przedawnienia składek uległ zawieszeniu od wszczęcia postępowania kontrolnego w 2012r. do wydania decyzji ustalającej dla pracowników płatnika wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy, co nastąpiło w okresie od lipca do października 2013r. W dacie wydania zaskarżonej decyzji z uwagi na zawieszenie biegu przedawnienia zaległości składkowe za okres od 2003r. do 2006r. nie uległy przedawnieniu.

Z dniem 1 stycznia 2012 r. na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 232, poz. 1378) zmieniono treść art. 24 ust. 4 ustawy systemowej i skrócono okres przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne z 10 do 5 lat. Zgodnie z art. 27 powołanej ustawy, do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012 r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012 r. Wedle zasady wynikającej z tego przepisu do należności składkowych nieprzedawnionych do 1 stycznia 2012 r. (wedle starych zasad z zastosowaniem 10-letniego okresu przedawnienia) ma zastosowanie 5-letni termin przedawnienia, z tym jednak bardzo istotnym zastrzeżeniem, że liczy

się go nie od daty ich wymagalności, tak jak o tym stanowi art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, ale od dnia 1 stycznia 2012 r. Wyjątek od tej zasady ustanawia ust. 2 powołanego przepisu, stosownie do którego jeżeli przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012 r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi, wcześniej przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego przepisu.

A zatem nowy 5-letni termin przedawnienia składek stosuje się do zaległości składkowych także sprzed 1 stycznia 2012r., ale tylko wówczas, gdy doprowadziłyby to do wcześniejszego przedawnienia należności składkowych.

W będącej przedmiotem osądu sprawie do zaległości składkowych za okres 2003-2006 ma zastosowanie poprzedni 10-letni termin przedawnienia, gdyż zgodnie z nim przedawnienie nastąpiłoby wcześniej, niż zgodnie z obecnie obowiązującym 5-letnim terminem przedawnienia liczonym od dnia 1 stycznia 2012r.

Podstawą naliczania odsetek od zaległości składkowych stanowi art. 23 ustęp 1 ustawy systemowej, który stanowi, że od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.).

Dla powstania obowiązku opłacenia odsetek za zwłokę nie ma znaczenia, czy uchybienie terminowi płatności nastąpiło z przyczyn zawinionych przez płatnika składek, czy też z przyczyn przez niego niezawinionych. Obowiązek ten powstaje z mocy prawa i dla jego wystąpienia wystarczające jest nieopłacenie należnych składek w terminie (wyrok SN z dnia 9 maja 2005 r., I UK 362/06; wyrok SN z dnia 22 lipca 2008 r., II UK 353/07; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 8 lutego 2013 r., III AUa 1423/12).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.